

Gledališče

Barbara Zemljič: Praznina spomina

Mestno gledališče ljubljansko

★★★★★

Druga uprizoritev novega žanra gledališke kriminalne nadaljevanke v **MGT** potrjuje, da je to dovolj privlačna in sveža forma tako v raziskovanju odrskih možnosti kot v napeti detektivski igri domnev za gledalce. Ne nazadnje se tudi različni vzorci družinske patologije zdijo domači in še kako primerni za slovenski prostor. Zapletov in umorov je sicer v *Praznini spomina* toliko, da ob prepletu lokalne umestitve zgodbe (Velenje), ki sugerira prepoznavno bližino dogajanja iz sosredstva, in v filmski maniri do ekstremov prignane »akcije«, kar v gledališče vnaša distanco, mestoma delujejo bolj presenetljivo komično kot srhljivo, kar pa ne uniči gledalčevega užitka špekulativnega razkrivanja niti verodostojnosti zgodbe. Res pa uprizoritev v štirih epizodah potrebuje kar nekaj časa, da doseže pravo »kriminalno« vitalnost. Močno službeno in zasebno prepletenost oseb (vključno s prežetostjo delovnega in zasebnega), članov dveh družin ter policijsko-odvetniškega korpusa, ki je za zgodbo nujna, utemeljuje le determinanta malega mesta. Da vsi poznajo vse, močno vpliva na dogajanje, kljub temu pa bolj kot njihovi javni ali nerazkriti odnosi stopijo v ospredje osebe same. Previdnost pri doziranju namigov narekuje tolikšno odprtost in neulovljivost oseb, da je najprej problematična sama detekcija problema. Začetna razgrnitev situacije se osredotoči na poldrugo desetletje po umoru, ko je obsojeni Jure (Lotos Vincenc Šparovec) tik pred koncem zapor- niške kazni. Povsem brez zamer,

kakršnihkoli negativnosti in skrbi ali želje po obujanju travmatičnega dogodka se nada mirnega življenja, kar je morda težje razumljiva pozicija, a jo Šparovec utelasi prepričljivo. Tudi Jette Ostan Vejrup jasno začrta alkoholizirano mamo v vnemi ponovne obuditve primera, a zgolj njeno slepo zaganjanje, medtem ko ostale osebe ne ponujajo dvoumnosti, je bliže osebni drami kot vzpostavljanju razpoke, kjer ležijo skrivnosti, ki naj bi dano konstelacijo napolnile z napetostjo in pritegnile pozor-

nost gledalcev. V drugi epizodi se dinamika z detektivskim raziskovanjem odločno pospeši tako v energičnih premenah prizorov kot zaradi izjemnega kriminalističnega partnerstva Maruše Majer in Primoža Pirnata. V polni meri pa suspenz razvijeta zadnji dve, tudi nekoliko daljši epizodi, ko se vse osebe razvijejo do kompleksnosti, ki jasno prča, da so mnoge stvari prikrite. Predvsem se uprizoritev bolj drži značilnosti filmskega medija; Barbara Zemljič, sicer scenaristka

(in filmska režiserka), dramske predloge ne prilagaja na silo gledališču in spretno obvladuje množico prizorov, gledališko ekipo (režiserka Nina Sorak, dramaturginja Urša Adamič) pa zanima učinkovanje filmskega izraza na odru, kar podpre predvsem večfunkcionalna scenografija Lenke Đorojevič. Z žaluzijami na različnih segmentih in globinskih ravneh odra omogoča hitro menjavo prizorišč in podpira režijo kratkih fragmentarnih prizorov (manj je poigravanja s kadriranjem), spuščene žaluzije z odprtimi režami ponujajo jasne (sicer nekoliko manj izkoriščene) sugestivne namige skrivnostnega ozadja izza tako prelomljene nejasne slike, zaprte učinkovito služijo tudi kot projekcijsko platno. Video Pile Rusjan režiserka včasih izrabi kot vsebinski dialog z živo odrsko igro, z obrazi v bližnjem planu nevsiljivo izpostavlja posamezne poudarke v odzivih, drugič kot sestavni del dinamične montaže odrske strukture, ki plasti perspektive in sooblikuje ozračje, zlasti z večernim pogledom na velenjske bloke (pa tudi s tem usklajeno fascinantno velenjsko panoramo ob uvodnih in odjavnih špicah, pospremljenih z melanholično lepo filmsko glasbo Larena Poliča Zdraviča).

Kljub težavam pri uvajanju napetosti in postopni gradnji zagone-tnih plasti psiholoških struktur je potek dogajanja natančno strukturiran in tekoč. Mestoma njegov tempo ustavlja uporaba žaluzij ali kakšen zavajajoč namig, ki pa se naposled razvije v celovitejšo stransko dogajanje (medijska manipulacija), tudi uporaba pesmi se zdi še nekoliko nekonistentna, v celoti pa je *Praznina spomina* nadaljevanke, ki bo v premorih med epizodami (vsaj od druge naprej) zagotovo vzbudila živahno debato in ugibanja, kam nas lahko popelje resnica.

NIKA ARHAR

